

Et retssamfund?

Danmark er hurtig til at kritisere andre lande, hvis de ikke lever op til principper om retssikkerhed - men hvordan står det egentlig til i Danmark?

Forleden zappede jeg ind på nyhedskanalen CNN, der viste en klar rød farve og intet andet. En hypnotisk stemme gentog: "This is the color BLUE - This is the color BLUE".

Den påstand funderede jeg over, indtil en normal stemme forklarede: "If you never listen to more than one opinion sooner or later you're going to believe it".

De moderne demokratier anerkender risikoen ved ensidig påvirkning af synspunkter og lægger vægt på åbenhed og debat både i lovgivningsprocessen og i retsplejen. De grundlæggende principper for retsplejen er formuleret i Menneskeretskonventionen.

Det første er det kontradiktoriske princip, der går ud på, at den anklagede skal høres, før der træffes afgørelse i en strid om hans borgerlige rettigheder eller en mod ham rettet anklage.

Det andet princip er, at han skal anses for uskyldig, indtil hans skyld er bevist i overensstemmelse med loven. Det tredje princip er, at han får tilstrækkelig tid og lejlighed til at forberede sit forsvar med bistand af en forsvarer.

Danmark er hurtig til at kritisere andre lande, hvis de ikke lever op til disse principper, men hvordan står det egentlig til i Danmark?

JEG STILLER spørgsmålet på baggrund af en razzia i min filmforretning Laserdisken 29.11. (omtalt i NORDJYSKE 30.11.).

Mine konkurrenter, videoselskaberne i Foreningen af danske Videogramdistributører (FDV), havde bedt Byretten i Aalborg om at skaffe beviser for, at Laserdisken driver ulovlig virksomhed. De ville have mine film beslaglagt og have udleveret Laserdiskens regnskabsmateriale tilbage til 2002 med oplysninger om alt, hvad jeg har købt og solgt, og hvem jeg har købt det af. De ville nemlig også have mulighed for at jage mine leverandører. Byretten indvilligede, og jeg anede intet, før fogeden uden varsel kom ind i butikken med FDVs advokat og en IT-sagkyndig og kommanderede: "Alle bedes øjeblikkeligt forlade computerne". Så vidt princip nr. 1.

JEG FORSTÅR godt, at det kan være nødvendigt for politiet at bevise med en razzia imod f.eks. narkotikabaroner eller organiseret distribution af piratkopier. Altså at politiet foretager en razzia, og når der utvivlsomt er tale om kriminelle handlinger, og når der er begrundet mistanke om, at beviserne ville blive fjernet,

hvis der blev givet besked i forvejen.

Hvordan mon fogeden kom frem til, at der var risiko for, at jeg ville fjerne beviser, hvis jeg kendte til anklagen? Enhver kan se på min hjemmeside (www.laserdisken.dk) hvilke film, jeg har på lager og udbyder til salg, og hvilket land, de kommer fra.

Enhver kan downloade de offentligt tilgængelige lagerlister fra hjemmesiden. Endvidere sender jeg hver uge nyhedsmails til 10.000 mennesker, der har tilmeldt sig mailinglisten. Frygtede fogeden, at jeg ville prøve at finde ud af, hvem de er og rende rundt og slette mails på 10.000 computere? At jeg ville lukke den hjemmeside, jeg lever af? Eller frygtede hun, at jeg ville brænde mine regnskaber og dermed risikere bøvl med Told & Skat?

Er det så utvivlsomt, at mine handlinger er kriminelle?

ANKLAGEN LYDER på, at jeg sælger dvd-film fra USA. Ja, det er ikke nogen hemmelighed, men er der noget galt i det?

FDV's medlemmer mener, at mit salg af importerede film medfører, at de sælger færre eksemplarer af deres danske udgivelser, og de mener, at ophavsretsloven giver dem ret til at forbyde salg af importerede film, når de har danske rettigheder til samme film.

Hvis jeg var blevet hørt forinden, kunne jeg have oplyst, at den bestemmelse, de henviser til, er påtvunget af EU. Den blev gennemført af et modvilligt Folketing efter en heftig debat om et sådant forbud overhovedet er lovligt eller strider imod grundlæggende rettigheder - især ytringsfriheden og forbrugernes ret til et frit valg. Man kan anfægte gyldigheden af EF-bestemmelser ved en domstol, og det gjorde jeg for flere år siden, og sagen kører endnu. Østre Landsret har givet mig medhold i, at ugyldighedsgrundene ikke kan afvises, og sagen er sendt til EF-domstolen til endelig afgørelse.

JEG KUNNE også have forklaret, at jeg allerede havde skrevet til både FDV og til selskaberne individuelt og meddelt min holdning, men alligevel lovet at afstå fra at parallelimportere, hvis de ønskede at forbyde det. De skulle bare sige til og på en eller anden måde angive, hvilke titler, det drejer sig om.

De fleste af de importerede film udgives ikke herhjemme, og i så fald kan FDV under ingen omstændigheder forbyde salg i

Danmark. Jeg har naturligvis så omhyggeligt som muligt respekteret et forbud fra de medlemmer, der har ønsket det.

Det er altså tvivlsomt, om FDVs krav overhovedet er gyldigt, men utvivlsomt, at jeg alligevel frivilligt følger dem, indtil sagen er afgjort. Det var fogeden ligeglad med. Beslutningen var truffet. "FDV repræsenterer velrenommerede firmaer", sagde hun, og jeg kan forsvare mig i en efterfølgende retssag. Så vidt princip nr. 2.

OM RETTEN til at forberede sit forsvar med juridisk bistand?

Jeg fik lov at ringe til min advokat. Han sad i et vigtigt møde, som han ikke uden videre kunne forlade, men han talte med fogeden i telefonen og bad om udsættelse, så vi kunne mødes i byretten på et senere tidspunkt. Det blev afvist. En tilsvarende razzia blev iøvrigt foretaget samtidig i Laserdiskens butik i København - også uden juridisk bistand til den ene medarbejder, der passede butikken på tidspunktet. Så vidt princip nr. 3.

En advokat kunne ikke ændre fogedens beslutning, men han kunne sikre, at det gik rigtigt til. Det var FDVs advokat, der styrede begivenhederne og instruerede fogeden i, hvad der skulle beslås, og han gik uhindret rundt på kontoret og i baglokalerne. Først bagefter fandt jeg ud af, at han slet ikke havde ret til at være der, men skulle afvente, at fogeden udleverede materialet til ham. Det viste sig også, at jeg selv kan indbringe fogedens afgørelse for landsretten, hvor jeg får mulighed for at bevise min uskyld og dermed afværge, at materialet bliver udleveret. Så begrænses skaden til det, FDVs advokat så, mens han var der.

I DANMARK stilles der ikke spørgsmålstegn ved retssikkerheden. "Vi lever i et retssamfund" bliver gentaget så ofte, at den røde firkant er blevet helt blå.

Film- og musikbranchens

"Det er hverken første, anden eller tredje gang, jeg bliver chikaneret på den måde".

metoder via deres Antipiratgruppe er så berygtede, at et modspil er vokset op af undergrunden i form af Piratgruppen (Anti-Antipiratgruppen), der dels yder bistand til

intetanende unge mennesker, der rammes af Antipiratgruppen, og dels forsøger at skabe debat om det hensigtsmæssige ved den danske lovgivning og Antipiratgruppens metoder. Men de har svært ved at trænge igennem hos politikere og myndigheder, som giver film- og musikbranchen frit spil.

JEG VIL afslutningsvis fortælle, at jeg har det fint og nok skal klare mig. Det er hverken første, anden eller tredje gang, jeg bliver chikaneret på den måde, og jeg har indstillet mig på virkelighedens Danmark.

Men det kunne ligeså godt ske for dig. Utallige chokerede mennesker har fået uanmeldt besøg af et tilsvarende trekføl, som har invaderet deres private hjem, fordi "velrenommerede firmaer" har mistanke om, at de gør noget, disse firmaer ikke bryder sig om. Du tror måske, at det ikke kan ske for dig? Har du en pc med internet-forbindelse? Ups, så er det berettiget at mistænke dig for at bruge den til at downloade musik og film ulovligt. Måske har du ikke gjort det, og måske har du gjort det fuldt lovligt, men det kan først afklares, efter at dit hjem er blevet ransaget. Hvis du kommer dig over den traumatiske oplevelse og den efterfølgende retssag imod branchens erfarne stjerneadvokater, kommer dine borgerlige rettigheder dig til gode. Når du har bevist din uskyld, har du nemlig ret til at anlægge en ny retssag, hvor du kan kræve erstatning for konstaterede økonomiske tab.

Så man kan da ikke betvivle, at vi lever i et retssamfund?

■ Hans Kristian Pedersen er indehaver af Laserdisken, Prinsensgade 38, Aalborg. E-mail: hk@laserdisken.dk. Hjemmeside: www.laserdisken.dk.

KRONIK

HANS KRISTIAN PEDERSEN